

Ενότητα 1.3

Εξοικείωση με τον Υπολογιστή και το Γραφικό Περιβάλλον Εργασίας

Ειδικοί Στόχοι

Οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να μπορούν:

- ❖ *Να εκκινούν, να τερματίζουν και να επανεκκινούν τον υπολογιστή.*
- ❖ *Να εργάζονται σε παραθυρικό περιβάλλον.*
- ❖ *Να διακρίνουν τα διάφορα είδη παραθύρων, τα χαρακτηριστικά και τη χρησιμότητά τους.*
- ❖ *Να αξιοποιούν τη «Βοήθεια» που παρέχει ένα γραφικό περιβάλλον εργασίας.*

Τι περισσότερο μπορεί να μου προσφέρει ένα ηλεκτρονικό γραφείο;

Πώς λέμε στον υπολογιστή τι θέλουμε να κάνει για μας;

Μπορώ να μιλάω στον υπολογιστή και να κάνει αυτά που του ζητώ;

Τελικά τα Windows είναι πανάκεια;

Εκκίνηση του υπολογιστή σας

Για να εκκινήσετε τον υπολογιστή σας, πρέπει να του «δώσετε ρεύμα». Εντοπίστε και πατήστε το διακόπτη παροχής ρεύματος που βρίσκεται συνήθως στο μπροστινό μέρος της κεντρικής του μονάδας. Ο υπολογιστής αμέσως αρχίζει τη λειτουργία του (**booting**). Τότε εκτελείται αυτόματα το προκαταρκτικό πρόγραμμα (**ROM-BIOS**). Το πρόγραμμα αυτό ελέγχει τη λειτουργική ετοιμότητα και αρτιότητα των μερών του Η/Υ και ψάχνει να βρει το δίσκο εκείνο, ο οποίος περιέχει το Λειτουργικό Σύστημα (π.χ. τα **Windows**). Μετά από μερικά δευτερόλεπτα εμφανίζεται η μορφή του γραφικού περιβάλλοντος του λειτουργικού συστήματος.

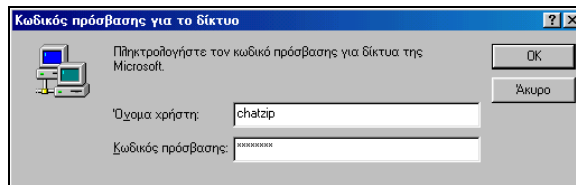

Τοπικό Δίκτυο (Local Area Network - LAN) είναι μια ομάδα υπολογιστών σε ένα περιορισμένο χώρο, όπως ένα κτίριο, συνδεδεμένων μεταξύ τους ενσύρματα είτε ασύρματα η οποία επιτρέπει σε πολλούς ανθρώπους να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να μοιράζονται ταυτόχρονα εξοπλισμό.

Όταν πληκτρολογείτε τον κωδικό πρόσβασης στο πεδίο αυτό εμφανίζονται αστερίσκοι για να μην μπορεί να τον δει κάποιος που κάθεται δίπλα σας.

Σε περίπτωση που ο υπολογιστής σας ανήκει σ' ένα δίκτυο υπολογιστών, θα εμφανιστεί ένα πλαίσιο παρόμοιο με το ακόλουθο :

Εικόνα 1.3.1 : Οθόνη εισαγωγής σε τοπικό δίκτυο υπολογιστών

Εάν δεν ενδιαφέρεστε να συνδεθείτε στο τοπικό δίκτυο πατήστε το κουμπί <Άκυρο>. Διαφορετικά, για να μπορέσετε να συνδεθείτε στο δίκτυο υπολογιστών, πρέπει απαραίτητα να είστε εξουσιοδοτημένοι γι αυτό. Πρέπει δηλαδή να έχετε αποκτήσει ένα **Όνομα χρήστη** και έναν **Κωδικό πρόσβασης**, ώστε να μπορεί ο διαχειριστής του δικτύου να αναγνωρίσει την παρουσία σας μέσα στο δίκτυο, αλλά και να προφυλάξετε το δίκτυο από «ανεπιθύμητες» προσβάσεις μέσω του υπολογιστή σας.

Για να συνδεθείτε στο τοπικό δίκτυο, στο εισαγωγικό παράθυρο διαλόγου **Κωδικός πρόσβασης για το δίκτυο** των Windows:

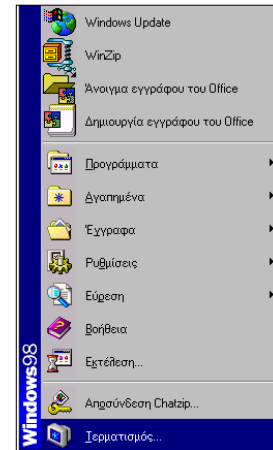
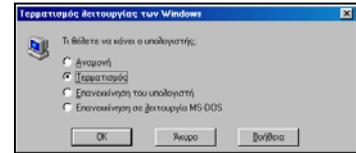
- 1.** Κάντε κλικ στο πεδίο *Όνομα χρήστη:* και πληκτρολογήστε το όνομα που σας έχει δοθεί.
- 2.** Πατήστε το πλήκτρο <Tab>, για να πάτε στο πεδίο *Κωδικός πρόσβασης:* και πληκτρολογήστε τον κωδικό σας, και
- 3.** Πατήστε το πλήκτρο <Enter> ή κάντε κλικ στο κουμπί <OK>.

Τώρα είστε έτοιμοι να περιηγηθείτε στο δίκτυο που βρίσκεστε.

Τερματισμός της λειτουργίας του υπολογιστή

Όταν τελειώσετε την εργασία σας και θέλετε να τερματίσετε τη λειτουργία του υπολογιστή, κλείστε πρώτα μια-μια όλες τις εφαρμογές, με τις οποίες εργάζεστε, και μετά τερματίστε τη λειτουργία του υπολογιστή, κάνοντας κλικ στο κουμπί <Έναρξη>, και στο βασικό μενού των Windows που θα αναδυθεί κάντε κλικ στην επιλογή **Τερματισμός**. Τότε η οθόνη σας θα «θολώσει» και θα εμφανισθεί στο κέντρο της το παράθυρο διαλόγου **Τερματισμός λειτουργίας των Windows**. Κάντε κλικ στην επιλογή **Τερματισμός** και μετά κλικ στο κουμπί <OK>.

Κλείστε το διακόπτη της οθόνης, τον εκτυπωτή και, τέλος, αν ο υπολογιστής σας δεν είναι νέας τεχνολογίας, ώστε να κλείνει μόνος του, τον κεντρικό διακόπτη στην κεντρική μονάδα του υπολογιστή.

Επανεκκίνηση του υπολογιστή

Μερικές φορές είναι αναγκαίο (π,χ κατά την εγκατάσταση ενός νέου προγράμματος ενός νέου υλικού) ο υπολογιστής να ξεκινήσει τη λειτουργία του από την αρχή. Αντί να τερματίσετε τη λειτουργία του υπολογιστή και να τον ανοίξετε από την αρχή, μπορείτε να κάνετε επανεκκίνηση της λειτουργίας του.

Για να κάνετε επανεκκίνηση του υπολογιστή:

1. Κλείστε όλες τις εφαρμογές με τις οποίες εργάζεστε.
2. Κάντε κλικ στο κουμπί <Έναρξη>.
3. Στο βασικό μενού των Windows που θα αναδυθεί, κάντε κλικ στην επιλογή **Τερματισμός**. Τότε η οθόνη σας θα «θολώσει» και θα εμφανισθεί στο κέντρο της το παράθυρο διαλόγου **Τερματισμός λειτουργίας των Windows**.
4. Επιλέξτε **Επανεκκίνηση**, και
5. Κάντε κλικ στο κουμπί <Ναι>.

Ο υπολογιστής θα κάνει από την αρχή τους απαραίτητους ελέγχους και θα σας εμφανίσει εκ νέου το γραφικό περιβάλλον επικοινωνίας.

Αποσύνδεση χρήστη από το τοπικό δίκτυο

Πολύ συχνά δε δουλεύουμε στον ατομικό μας – αυτόνομο υπολογιστή αλλά σε έναν κοινόχρηστο υπολογιστή που είναι συνδεδεμένος σε ένα *τοπικό δίκτυο* και στον οποίο μπορούν να εργάζονται και άλλοι χρήστες.

Οι υπολογιστές μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους μοιράζοντας τους πόρους τους σε απομακρυσμένους χρήστες και ανταλλάσσοντας δεδομένα. Εάν η απόσταση είναι μικρή (μέχρι 100μ), η σύνδεση επιτυγχάνεται μέσω ειδικών συσκευών (*Hubs*), ειδικών καλωδίων (*UTP ή BNC*) και καρτών δικτύου. Εάν είναι σε απόσταση μεγαλύτερη από 100μ, τότε χρησιμοποιούνται ειδικές συσκευές (**modems**) που κωδικοποιούν και ενισχύουν το σήμα, μέχρι να φθάσει στον αποδέκτη, που αποκωδικοποιείται και διαβάζεται και ακόμα από απλές τηλεφωνικές δισύρματες γραμμές ή σύγχρονες οπτικές ίνες.

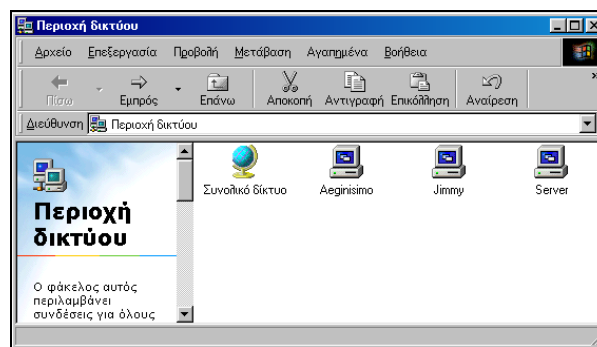
Για να αποσυνδεθείτε από ένα τοπικό δίκτυο:

1. Κάντε κλικ στο κουμπί <Έναρξη>.
2. Στο βασικό μενού των Windows που θα αναδυθεί, κάντε κλικ στην επιλογή **Αποσύνδεση Όνομα Χρήστη....** Θα ερωτηθείτε εάν είστε σίγουροι για την αποσύνδεση.
3. Απαντήστε καταφατικά και θα εμφανιστεί πάλι η οθόνη εισαγωγής σε τοπικό δίκτυο που θα σας ζητά το νέο όνομα χρήστη και τον κωδικό εισόδου.

Η Περιοχή Δικτύου των Windows

Εάν θέλετε να δείτε ποιοι είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο, κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο της **Περιοχής Δικτύου**. Τα **Windows** ανοίγουν ένα παράθυρο και σας παρουσιάζουν, με χρήση εικονιδίων, όλους τους υπολογιστές που βρίσκονται συνδεδεμένοι με το δικό σας, στην ίδια ομάδα εργασίας ή και σε ολόκληρο το δίκτυο. Με διπλό κλικ στο εικονίδιο ενός υπολογιστή, σας παρουσιάζονται οι **πόροι** του, οι οποίοι έχουν δοθεί σε **Κοινή Χρήση** και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εξουσιοδοτημένους χρήστες του Δικτύου.

Εικόνα 1.3.2 : Οθόνη εμφάνισης της περιοχής δικτύου

Εξερευνήστε ένα μέρος του δικτύου

Εάν θέλετε, μπορείτε να δείτε όλες τις ομάδες χρηστών που βρίσκονται στο δίκτυο μαζί με τη δική σας. Κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο της **Περιοχής Δικτύου** και στο παράθυρο που ακολουθεί κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο **Συνολικό δίκτυο**. Τότε θα εμφανιστούν όλες οι ομάδες, στις οποίες μπορείτε και εσείς να έχετε πρόσβαση, ανάλογα με το δικαίωμα πρόσβασης που σας έχουν δώσει οι άλλοι. Κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο κάποιας ομάδας και, όταν εμφανιστούν οι υπολογιστές της ομάδας αυτής, κάντε διπλό κλικ σε κάποιον από αυτούς, για να εξερευνήσετε τους πόρους του

που έχουν δοθεί σε κοινή χρήση από τον ιδιοκτήτη του. Εφόσον έχετε «**οπτική**» επαφή με κάποιον υπολογιστή και πλήρη πρόσβαση, μπορείτε να αντιγράψετε αρχεία και φακέλους και προς τις δύο κατευθύνσεις, να φορτώσετε στο δικό σας υπολογιστή αρχεία του άλλου, να εγκαταστήσετε στο δικό σας κάποιο πρόγραμμα, του οποίου τα αρχεία εγκατάστασης βρίσκονται στον άλλον.

Το Λειτουργικό Σύστημα

Το **Λειτουργικό Σύστημα** (Λ.Σ) είναι ένα σύνολο προγραμμάτων που καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας του υπολογιστικού συστήματος, αφού ελέγχει, επιβλέπει και συντονίζει τη χρήση των μονάδων του από τα διάφορα προγράμματα εφαρμογών του χρήστη. Αποτελεί το σύνδεσμο ανάμεσα στα προγράμματα, το χρήστη και το υλικό μέρος του υπολογιστή.

Οργάνωση των Λειτουργικών Συστημάτων

Τα σύγχρονα Λ.Σ. είναι οργανωμένα σε επίπεδα (**layers**), που σημαίνει ότι κάθε τμήμα του επικοινωνεί μόνο με το αμέσως ανώτερο ή κατώτερο επίπεδο. Στο κατώτερο επίπεδο βρίσκονται τα τμήματα που χρησιμοποιούν άμεσα το υλικό (διαχείριση διεργασιών, διαχείριση μνήμης, εντολές εισόδου-εξόδου).

Τα προγράμματα του χρήστη επικοινωνούν μόνο με το ανώτερο επίπεδο του Λ.Σ., που αποτελείται από το **περιβάλλον διεπαφής (User Interface)**. Η διεπαφή με το χρήστη μπορεί να γίνει είτε με εντολές στο **διερμηνέα εντολών (Command Interpreter)** είτε με τη χρήση του **γραφικού περιβάλλοντος επικοινωνίας (Graphical User Interface-GUI)**.

Καλώς ορίσατε στα Windows

Τα **Windows** (Παράθυρα) είναι ένα Λ.Σ. στο οποίο η ανταλλαγή πληροφοριών (διεπαφή) με το χρήστη γίνεται μέσω ενός γραφικού περιβάλλοντος. Στην εικόνα 1.3.1 βλέπετε τη μορφή της οθόνης που εμφανίζεται (**Επιφάνεια εργασίας**) μετά το παράθυρο που σας καλωσορίζει, μόλις ολοκληρωθεί η εγκατάσταση των Windows στη μνήμη του υπολογιστή σας.

Και πράγματι, τώρα πλέον, βρίσκεστε σ' ένα σύγχρονο και μοντέρνο περιβάλλον εργασίας, που σας παρέχει μεγάλες ευκολίες για τη δουλειά σας, νέα εργαλεία, σαφώς πιο αποτελεσματικά από αυτά των προηγούμενων λειτουργικών συστημάτων.

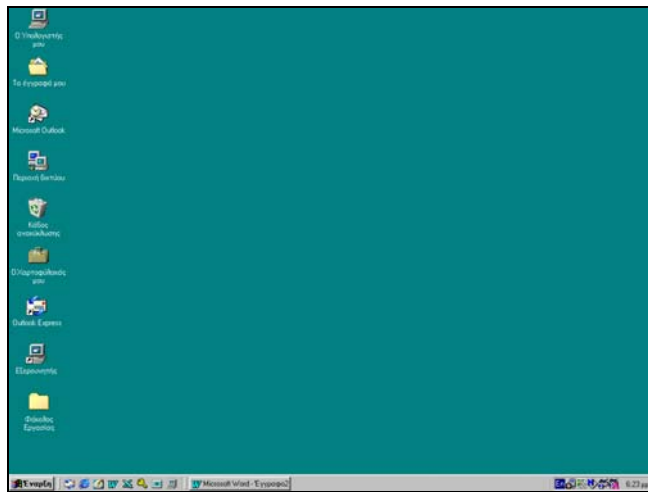

Εκτός από τα **Windows** που είναι σήμερα το δημοφιλέστερο λειτουργικό σύστημα σε **PCs** υπάρχουν και άλλα όπως τα : **UNIX, SOLARIS, MAC OS, LINUX.**

Πολλοί από εσάς θα θυμόσαστε τους πρώτους υπολογιστές που είδαμε στο πανεπιστήμιο και για να επικοινωνήσουμε μαζί τους έπρεπε να δημιουργήσουμε ένα σύνολο από **διάτρητες κάρτες** και μετά να τις εισάγουμε σε ένα ειδικό μηχάνημα (αναγνώστης καρτών). Εάν υπήρχε κάποιο λάθος, έπρεπε από εκείνο το σημείο να δημιουργήσουμε τις διάτρητες κάρτες ξανά!

Ο υπολογιστής σας, τώρα, έχει γίνει πιο εύχρηστος, με νέες βελτιωμένες δυνατότητες από ότι παλαιότερα.

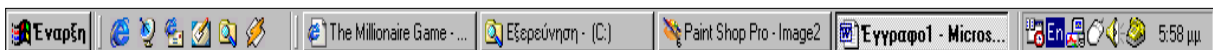

Εικόνα 1.3.3 : Η Επιφάνεια εργασίας των Windows

Η Επιφάνεια Εργασίας

Σιγά-σιγά θα εξοικειωθείτε με τα χαρακτηριστικά και τα βασικά συστατικά της **επιφάνειας εργασίας** των Windows. Αυτή πλέον θα είναι το ηλεκτρονικό σας γραφείο. Μέσω αυτής θα αναζητάτε τα αρχεία σας, τους φακέλους σας, τα ηλεκτρονικά σας μηνύματα, τις ιστοσελίδες σας, τα εργαλεία, τα παιχνίδια σας.

Η Γραμμή Εργασιών. Είναι η κάτω γραμμή της οθόνης. Εκεί υπάρχει αριστερά το κουμπί **'Εναρξη** και δίπλα σ' αυτό βρίσκεται η Γραμμή Εργαλείων **Γρήγορη Εκκίνηση**. Στη συνέχεια βρίσκονται τα κουμπιά των ενεργών εφαρμογών και στο δεξί της μέρος υπάρχει η ένδειξη της γλώσσας του πληκτρολογίου, τα εικονίδια, για την ένταση του ήχου, το ρολόι και το ημερολόγιο και άλλα, ανάλογα με τις εφαρμογές που έχετε εγκαταστήσει στον υπολογιστή σας.

Εικόνα 1.3.4 : Η Γραμμή εργασιών

Το κουμπί Έναρξη. Είναι η αφετηρία των περισσότερων ενεργειών σας. Μόλις οδηγήσετε το δείκτη του ποντικιού σας επάνω του, εμφανίζεται μια ετικέτα που σας προτρέπει **«Κάντε κλικ εδώ για να ξεκινήσετε»**. Είναι αυτό που μόλις το πατήσετε αναδύεται ένα μενού, το οποίο σας οδηγεί σε άλλα υπομενού, τα οποία με τη σειρά τους, σας οδηγούν σιγά-σιγά σε όλες τις εφαρμογές που είναι εγκατεστημένες στο σκληρό δίσκο του Υπολογιστή σας.

Ο Υπολογιστής μου. Είναι, συνήθως, το πρώτο εικονίδιο στην αριστερή πλευρά της οθόνης, επάνω στο οποίο, αν κάνετε διπλό κλικ, θα ανοίξει ένα παράθυρο, στο εσωτερικό του οποίου θα φαίνονται οι μονάδες των δίσκων που περιέχει ο Υπολογιστής σας, ο φάκελος των Εκτυπωτών που έχετε εγκαταστήσει, ο Πίνακας Ελέγχου με τα διαθέσιμα εργαλεία των ρυθμίσεων και ο φάκελος για το Δίκτυο μέσω Τηλεφώνου.

Ο Κάδος Ανακύκλωσης. Αντιστοιχεί στον «*κάλαθο των αχρήστων*» που έχετε δίπλα ή κάτω από το γραφείο σας. Σε αυτόν «*πετάτε*» ό,τι άχρηστο αρχείο ή φάκελο έχετε που δε χρειάζεστε πλέον. Σας δίνεται όμως η δυνατότητα, αν νομίσετε ότι «*πετάξατε*» κάτι κατά λάθος, να το επαναφέρετε στη θέση που ήταν, εφόσον στο μεταξύ δεν έχετε αδειάσει τον κάδο από τα περιεχόμενά του. Στην περίπτωση αυτή, ό,τι είχατε «*πετάξει*», χάνεται οριστικά.

Τα έγγραφά μου. Στο φάκελο αυτό μπορείτε να αρχειοθετείτε όλα τα έγγραφα, που δημιουργείτε με τις εφαρμογές του Microsoft Office ή με άλλες εφαρμογές που θα εγκαταστήσετε στα Windows, εκτός κι αν υπάρχει ειδικός λόγος για να τα αποθηκεύσετε κάπου αλλού, οπότε ανάλογα ορίζετε τη διαδρομή (μονοπάτι) αποθήκευσης. Είναι δηλαδή η προεπιλεγμένη θέση όλων των εγγράφων, των βιβλίων εργασίας, των παρουσιάσεων και των βάσεων δεδομένων που δημιουργείτε κατά τη διάρκεια της εργασίας σας.

Η Περιοχή Δικτύου. Μέσα στο παράθυρο αυτού του εικονιδίου εμφανίζονται οι υπολογιστές που βρίσκονται συνδεδεμένοι μαζί με το δικό σας (σε δίκτυο). Για να συμβεί όμως αυτό, πρέπει να έχετε εγκαταστήσει κάρτα δικτύου στον υπολογιστή σας και συνήθως μέσω του σχετικού καλωδίου σύνδεσης, μπορείτε να περιηγηθείτε στους άλλους υπολογιστές του δικτύου, εφόσον οι πόροι (οι δίσκοι, οι εκτυπωτές, κλπ) τους βρίσκονται σε κοινή χρήση.

Τα Εικονίδια Εφαρμογών. Στην Επιφάνεια εργασίας συνηθίζεται να τοποθετούμε εικονίδια ενεργοποίησης (*Συντομεύσεις*) κάποιων εφαρμογών που χρησιμοποιούμε πιο συχνά. Αυτό μας κάνει να χρησιμοποιούμε λιγότερο το κουμπί <Εναρξη>. Για παράδειγμα, με την ολοκλήρωση της εγκατάστασης των Windows, εμφανίζεται το εικονίδιο του **Internet Explorer**, ενώ με την εγκατάσταση του **Office** εμφανίζεται το εικονίδιο του **Outlook**.

Τώρα που έχετε μια πρώτη εικόνα από το περιβάλλον εργασίας, είναι καιρός να τα δούμε και στην πράξη. Ας ξεκινήσουμε με μια δραστηριότητα για **μια πρώτη επαφή γνωριμίας με το περιβάλλον των Windows**

Δραστηριότητα 1.3.1

Εκκίνηση και τερματισμός προσωπικού υπολογιστή.

Εντοπίστε το διακόπτη που ανοίγει ο υπολογιστής σας. Εκκινήστε τον. Μόλις ολοκληρωθεί η φόρτωση των Windows, τερματίστε τον.

Απάντηση

1. Παρατηρήστε την όψη της κεντρικής μονάδας του υπολογιστή σας. Εντοπίστε τον κεντρικό διακόπτη και πατήστε τον. Στη συνέχεια πατήστε και το διακόπτη που ανοίγει την οθόνη σας.
2. Παρατηρήστε τους ελέγχους που κάνει ο υπολογιστής σας, γεγονός ότι αυτή τη στιγμή «τρέχει» το πρόγραμμα ROM-BIOS. Θα ελεγχθεί η κεντρική μνήμη RAM και στη συνέχεια όλες οι συσκευές που είναι εγκατεστημένες στο σύστημά σας.
3. Μετά από λίγο εμφανίζεται το γραφικό περιβάλλον των Windows. Εντοπίστε στο κάτω μέρος της οθόνης το κουμπί <Έναρξη>.
4. Κάντε κλικ στο κουμπί <Έναρξη> και στο βασικό μενού των Windows που αναδύεται, κάντε κλικ στην επιλογή **Τερματισμός...** Τότε η οθόνη σας «θολώνει» και εμφανίζεται στο κέντρο της το παράθυρο διαλόγου **Τερματισμός λειτουργίας των Windows**.
5. Σε αυτό το παράθυρο επιλέξτε Τερματισμός και κάντε κλικ στο κουμπί <OK>. Αν ο υπολογιστής σας είναι σύγχρονος, σε λίγα δευτερόλεπτα θα σβήσει, ενώ, αν είναι παλαιότερου τύπου, πρέπει να περιμένετε την εμφάνιση του μηνύματος «**Τώρα μπορείτε να σβήσετε τον υπολογιστή σας με ασφάλεια**» για να τον κλείσετε.

Δραστηριότητα 1.3.2

Απλή εκκίνηση υπολογιστή συνδεδεμένου σε τοπικό δίκτυο για λειτουργία ως αυτόνομου υπολογιστή.

Εκκινήστε τον υπολογιστή σας. Στο παράθυρο των Windows, που ζητά τα στοιχεία σας, για να σας αναγνωρίσει το δίκτυο, πατήστε <Άκυρο>. Δείτε την επιφάνεια εργασίας και μετά τερματίστε τη λειτουργία του υπολογιστή.

Απάντηση

1. Εκκινήστε τον υπολογιστή σας και στο εισαγωγικό παράθυρο πληκτρολογήστε το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης. Κάντε κλικ στο κουμπί <Άκυρο> ή πατήστε το πλήκτρο <Esc>.

2. Δείτε για λίγο τη επιφάνεια εργασίας και μετά κάντε κλικ στο κουμπί <Έναρξη> και σύρατε το δείκτη πάνω στην επιλογή Τερματισμός... Δείτε ότι είναι επιλεγμένη η εντολή Τερματισμός λειτουργίας των Windows (διαφορετικά επιλέξτε την κάνοντας κλικ στο στρογγυλό κουμπί δίπλα της) και κάντε κλικ στο κουμπί <OK>.

Δραστηριότητα 1.3.3

Εκκίνηση και τερματισμός υπολογιστή συνδεδεμένου σε τοπικό δίκτυο.

Εκκινήστε τον υπολογιστή σας. Στο εισαγωγικό παράθυρο των Windows, δώστε τα προσωπικά σας στοιχεία, για να σας αναγνωρίσει το δίκτυο. Εξερευνήστε το τοπικό δίκτυο που είστε συνδεδεμένοι.

Απάντηση

1. Εκκινήστε τον υπολογιστή σας και στο εισαγωγικό παράθυρο πληκτρολογήστε το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης. Κάντε κλικ στο κουμπί <OK> ή πατήστε το πλήκτρο <Enter>.
2. Μόλις ολοκληρωθεί η φόρτωση των Windows, εντοπίστε το εικονίδιο της περιοχής δικτύου και κάντε επάνω του διπλό κλικ. Θα εμφανιστεί το παράθυρο **Περιοχή δικτύου** και μέσα σ' αυτό θα φαίνονται όλοι οι υπολογιστές της δικής σας ομάδας και το εικονίδιο **Συνολικό δίκτυο**.
3. Εάν στο εισαγωγικό παράθυρο δε δώσετε τα στοιχεία σας ή πατήσετε το κουμπί <Άκυρο> ή το πλήκτρο <Esc>, τότε θα μπορέσετε να δουλέψετε με τον υπολογιστή σας, αλλά, για λόγους ασφάλειας, δε θα έχετε πρόσβαση στο δίκτυο που είστε συνδεδεμένοι.
4. Κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο του Συνολικού δικτύου και στο παράθυρο **Συνολικό δίκτυο**, που θα ακολουθήσει, θα δείτε τα εικονίδια των άλλων ομάδων που βρίσκονται στο ίδιο δίκτυο με σας.
5. Κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο μιας ομάδας, μετά διπλό κλικ σε κάποιον υπολογιστή της και τέλος διπλό κλικ σε κάποια συσκευή του υπολογιστή αυτού που έχει δοθεί σε κοινή χρήση (π.χ. στο CD-ROM).
6. Τότε θα εμφανιστούν τα περιεχόμενά της συσκευής αυτής. Κάντε κλικ σε κάποιο αρχείο και μετά κλικ στο κουμπί για να δημιουργηθεί αντίγραφο του στο πρόχειρο των Windows. Στη συνέχεια κάντε κλικ σε κάποιο φάκελο του δικού σας υπολογιστή και μετά κλικ στο κουμπί για να επικολλήσετε εκεί το αρχείο αυτό.

Περιβαλλοντική

Δραστηριότητα 1.3.4

Αποσύνδεση από τοπικό δίκτυο. Επανασύνδεση άλλου χρήστη.

Εκκινήστε τον υπολογιστή σας με τα προσωπικά σας στοιχεία, για να σας αναγνωρίσει το δίκτυο. Αποσυνδεθείτε και επανασυνδεθείτε σαν άλλος χρήστης. Εξερευνήστε το τοπικό δίκτυο όπως προηγουμένως.

Απάντηση

1. Εκκινήστε τον υπολογιστή σας δίνοντάς του τα προσωπικά σας στοιχεία, για να σας αναγνωρίσει το δίκτυο και εκκινήστε δύο εφαρμογές, ένα έγγραφο και ένα παιχνίδι των Windows.
2. Κάντε κλικ στο κουμπί <Έναρξη> και στο βασικό μενού των Windows που αναδύεται κάντε κλικ στην επιλογή Αποσύνδεση chatzip..., όπου chatzip είναι το όνομα χρήστη με το οποίο συνδεθήκατε.
3. Η οθόνη σας θα «θολώσει» και θα εμφανιστεί το παράθυρο διαλόγου **Αποσύνδεση των Windows**, που θα σας ερωτά αν είστε βέβαιοι ότι θέλετε να αποσυνδεθείτε. Κάντε κλικ στο κουμπί <Ναι>.
4. Τότε όλες οι εφαρμογές που είχατε ανοικτές θα σας ζητήσουν, αν χρειάζεται, να αποθηκεύσετε την εργασία σας, θα κλείσουν όλες και σε λίγα δευτερόλεπτα θα εμφανισθεί το εισαγωγικό παράθυρο.
5. Στο παράθυρο διαλόγου **Κωδικός πρόσβασης για το δίκτυο**, στα σχετικά πεδία δώστε το νέο όνομα χρήστη, το νέο κωδικό πρόσβασης και κάντε κλικ στο κουμπί <OK> ή πατήστε το πλήκτρο <Enter>.
6. Ακολουθήστε τα βήματα της προηγούμενης δραστηριότητας, για να εξερευνήσετε το τοπικό δίκτυο που έχετε πρόσβαση.

Δραστηριότητα 1.3.5**Εκτέλεση ενός προγράμματος εφαρμογής.**

Ανοίξτε το πρόγραμμα «**Αριθμομηχανή**». Δείτε τι κάνουν τα πλήκτρα που περιέχει και κάντε τον υπολογισμό για την τιμή του εισιτηρίου που πρέπει να πληρώσει κάθε ένας από τους 40 μαθητές, αν το λεωφορείο ζητά για την ημερήσια εκδρομή τους 120.000 δρχ συν 18% ΦΠΑ.

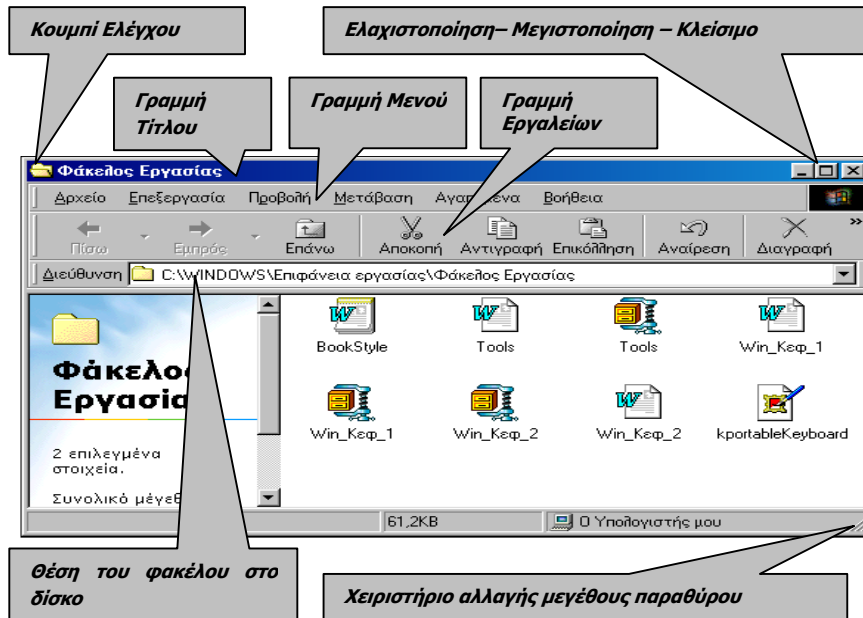
Απάντηση

1. Από το κουμπί <Έναρξη> ανοίξτε το κεντρικό μενού των **Windows** και σύρατε διαδοχικά το δείκτη του ποντικιού πάνω στις λέξεις **Προγράμματα> Βοηθήματα** και κάντε κλικ στην **Αριθμομηχανή**.
2. Για να δείτε τι κάνει ένα πλήκτρο της **Αριθμομηχανής** κάντε κλικ με το δεξιό πλήκτρο του ποντικιού επάνω του και έπειτα, μόλις εμφανιστεί η ετικέτα με το «**Τι είναι...**», κάντε κλικ επάνω της. Τότε θα εμφανιστεί ένα κίτρινο ορθογώνιο πλαίσιο με σύντομες πληροφορίες για το τι κάνει το συγκεκριμένο πλήκτρο και πώς γίνεται η ίδια λειτουργία, όταν την κάνετε με το πληκτρολόγιο.
3. Ας υπολογίσουμε την τιμή με το ΦΠΑ, που θα πληρώσουμε για την ημερήσια εκδρομή του σχολείου. Το λεωφορείο μας ζητά 120.000 Δρχ. συν 18% ΦΠΑ.
4. Πατάμε διαδοχικά τα πλήκτρα 120000, πατάμε το πλήκτρο «*» (επί), πατάμε τα πλήκτρα 1.18 και τέλος πατάμε το «=». Βλέπουμε το αποτέλεσμα «**141600**»
5. Γνωρίζοντας ότι θα έρθουν 40 παιδιά, πόσο πρέπει να πληρώσει κάθε μαθητής; Πατάμε το πλήκτρο «/» (δια), πληκτρολογούμε 40, και πατάμε το πλήκτρο «=» για να δούμε το αποτέλεσμα «**3540**».

Μάθετε να χειρίζεστε τα παράθυρά σας

- ❖ **Η Μορφή του παραθύρου.** Ένα παράθυρο περιέχει τη γραμμή του *τίτλου*, τη γραμμή των *μενού*, τη γραμμή *εργαλείων* των βασικών *κουμπιών*, τη γραμμή *διεύθυνσης* και το *κύριο μέρος* του παραθύρου για τα περιεχόμενά του.

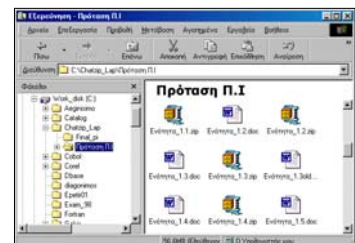
Εικόνα 1.3.5 : Τα στοιχεία ενός παραθύρου των Windows

Η **γραμμή τίτλου** περιλαμβάνει τη θυρίδα των εντολών ελέγχου του παραθύρου, το όνομα του φακέλου ή της εφαρμογής που ανήκει το παράθυρο ή και του εγγράφου που έχει ανοίξει και χρησιμοποιεί η εφαρμογή. Τέλος, η γραμμή τίτλου, στο δεξιό της μέρος, περιλαμβάνει τα κουμπιά ελαχιστοποίησης, μεγιστοποίησης (ή επαναφοράς) και κλεισίματος του παραθύρου. Η **γραμμή μενού** περιλαμβάνει ομαδοποιημένες όλες τις λειτουργίες (εντολές) που διαθέτει η εφαρμογή.

Η **γραμμή εργαλείων** των βασικών κουμπιών, περιλαμβάνει κουμπιά με λειτουργίες πλοήγησης, επεξεργασίας, ιδιοτήτων και προβολής του περιεχομένου του παραθύρου.

Η **γραμμή διεύθυνσης** εμφανίζει τη θέση (*γραμμή εντολής*) του επιλεγμένου στοιχείου του παραθύρου.

Το κύριο μέρος του παραθύρου μπορεί να εμφανίζεται με δύο μορφές: **απλή** και **ως ιστοσελίδα**. Στη δεύτερη περίπτωση το κύριο μέρος του παραθύρου χωρίζεται στα δύο και στο αριστερό μέρος εμφανίζονται οι ιδιότητες των αρχείων – φακέλων ή στην περίπτωση αρχείων - εικόνων, η ίδια η εικόνα.

Εικόνα 1.3.6
Παράθυρο Απλό

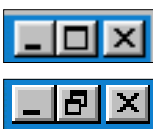
Εικόνα 1.3.7
Παράθυρο ως ιστοσελίδα

Αυξάνοντας το μέγεθος ενός παραθύρου, μπορείτε να δείτε περισσότερα περιεχόμενά του, χωρίς να χρειάζεται να κυλήσετε το εσωτερικό του.

Εάν ένα παράθυρο καλύπτει κάτι που θέλετε να βλέπετε, μπορείτε να το μεταφέρετε σε άλλο σημείο της οθόνης.

Η ελαχιστοποίηση κατεβάζει το παράθυρο κάτω στη γραμμή εργασιών αλλά δεν το κλείνει.

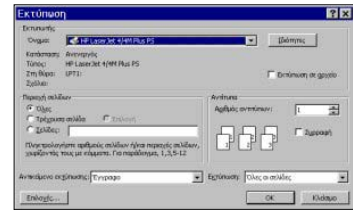
❖ **Μέγεθος και Θέση.** Ένα παράθυρο στο περιβάλλον των Windows, έχει ένα συγκεκριμένο **μέγεθος** και μια συγκεκριμένη **θέση**. Αυτό σημαίνει ότι, όσες φορές και αν το εμφανίσετε, θα το δείτε στην ίδια θέση και στο ίδιο μέγεθος. Μπορείτε όμως να του αλλάξετε μέγεθος αλλά και θέση. Για να αλλάξετε το μέγεθος, οδηγήστε το δείκτη σας στα κατακόρυφα όρια του παραθύρου, ο δείκτης σας μετατρέπεται σε οριζόντιο δικάφαλο βέλος και τότε μπορείτε, κρατώντας πατημένο το αριστερό πλήκτρο του ποντικιού σας, να σύρετε το ποντίκι σας, αυξάνοντας ή μειώνοντας ανάλογα το πλάτος του παραθύρου σας. Ανάλογα μπορείτε να κάνετε και στα οριζόντια όρια του παραθύρου. Οδηγώντας το δείκτη σε κάποια από τις γωνίες του παραθύρου, αυτός γίνεται διαγώνιο δικάφαλο βέλος, οπότε τότε, κρατώντας πατημένο το αριστερό πλήκτρο του ποντικιού σας, μπορείτε να αυξομειώσετε το μέγεθος του παραθύρου σας και κατά τις δύο διαστάσεις του. Για να αλλάξετε θέση στο παράθυρο, οδηγήστε το δείκτη του ποντικιού σας στη γραμμή τίτλου του παραθύρου, κρατείστε πατημένο το αριστερό του πλήκτρο και σύρατε το παράθυρο σε νέα θέση.

❖ **Γραμμές κύλισης-κουμπί σχετικής θέσης.** Όταν το μέγεθος του παραθύρου σας δεν επαρκεί, για να εμφανισθούν όλα τα περιεχόμενά του, τότε εμφανίζονται **γραμμές κύλισης** ανάλογα, στη δεξιά ή και στην κάτω πλευρά του παραθύρου. Μπορείτε να μετακινηθείτε στο υπόλοιπο μέρος του παραθύρου σας, σύροντας το γκριζο τετραγωνίδιο (που βρίσκεται μέσα στη γραμμή κύλισης) προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση.

❖ **Ελαχιστοποίηση, Μεγιστοποίηση, Επαναφορά, Κλείσιμο.** Στην επάνω δεξιά γωνία του παραθύρου υπάρχουν τα κουμπιά «χειριστήρια» του παραθύρου. Το πρώτο από αυτά **Ελαχιστοποιεί** το παράθυρο σε ένα κουμπί στη Γραμμή Εργασιών. Το δεύτερο **Μεγιστοποιεί** το παράθυρο, ώστε να καταλάβει όλη την οθόνη και το τρίτο **Κλείνει** το παράθυρο. Αν το παράθυρο που κλείνει είναι παράθυρο εφαρμογής, τότε θα υπάρχει πάντα ερώτηση για το αν θέλετε να αποθηκεύσετε την εργασίας σας. Μετά τη Μεγιστοποίηση του παραθύρου, το σχετικό χειριστήριο αλλάζει μορφή και πλέον το πάτημα του δεύτερου κουμπιού, **Επαναφέρει** το παράθυρο στην αρχική του θέση και στο αρχικό του μέγεθος.

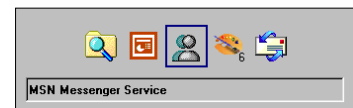
❖ **Μορφή παραθύρου διαλόγου.** Ένα παράθυρο διαλόγου περιέχει τη γραμμή τίτλου, το κύριο μέρος του παραθύρου για τα περιεχόμενά του και φυσικά τα βασικά του κουμπιά σχετικά με την ενέργεια που κάνει. Ένα παράθυρο διαλόγου δεν αλλάζει μέγεθος και εμφανίζεται πάντα στην ίδια θέση, συνήθως στο κέντρο της οθόνης. Μπορείτε να το μετακινήσετε, σύροντάς το από την γραμμή τίτλου, στην οποία υπάρχουν και δύο κουμπιά για το κλείσιμο του παραθύρου, αλλά και τη λήψη βοήθειας για τα κουμπιά του και τις θυρίδες του.

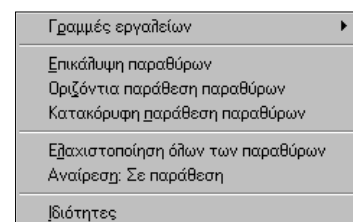
❖ **Μετακίνηση από παράθυρο σε παράθυρο.** Μπορείτε να μετακινηθείτε από ένα παράθυρο σε ένα άλλο, κάνοντας κλικ στο κουμπί του νέου παραθύρου στη γραμμή εργασιών. Τότε το νέο παράθυρο έρχεται μπροστά (**foreground**) ενώ το παράθυρο που είχαμε πρώτα ενεργό, πάει πίσω (**background**). Αν δεν υπάρχει μεγιστοποιημένο παράθυρο, τότε αρκεί ένα κλικ σε κάποιο σημείο του παραθύρου, για να έρθει μπροστά το παράθυρο αυτό. Παρατηρήστε ότι το ενεργό παράθυρο έχει γραμμή τίτλου με τα **ενεργά χρώματα** των Windows, ενώ τα πίσω παράθυρα έχουν γραμμή τίτλου γκριζα.

Ένας άλλος τρόπος για να μετακινηθείτε, είναι να κρατήσετε πατημένο το πλήκτρο **<Alt>** και να πατάτε διαδοχικά το πλήκτρο **<Tab>**. Ένα παράθυρο εμφανίζεται στο κέντρο της οθόνης με τα εικονίδια όλων των παραθύρων σας και σε κάθε πάτημα του πλήκτρου **<Tab>** μετακινείται σε επόμενη εφαρμογή. Σε όποιο σημείο αφήσετε το πλήκτρο **<Tab>**, σ' αυτό το παράθυρο θα μετακινηθείτε.

❖ **Επικάλυψη ή παράθεση παραθύρων.** Σε ένα κενό σημείο της Γραμμής Εργασιών κάντε δεξί κλικ και στο μενού που εμφανίζεται, κάντε κλικ στην επιλογή **Επικάλυψη παραθύρων**. Τότε τα ανοικτά σας παράθυρα θα αποκτήσουν το ίδιο μέγεθος και θα μπουν σε σειρά σαν «τραπουλόχαρτα». Αν όμως είχατε επιλέξει οριζόντια ή κατακόρυφη παράθεση παραθύρων, τότε, αν τα παράθυρά σας ήταν μέχρι τρία (3), θα γίνονταν τρεις οριζόντιες ή κατακόρυφες λωρίδες και θα μοιράζονταν όλη την οθόνη. Αν ήταν περισσότερα, τότε και στις δύο περιπτώσεις, θα γίνονταν σαν «πλακάκια» και θα κάλυπταν όλη την οθόνη σε δύο στήλες.

Αυτό θα το κάνετε, αν θέλετε να έχετε περισσότερα του ενός παράθυρα ταυτόχρονα ορατά στην οθόνη σας. Οποιαδήποτε κατάσταση και αν επιλέξετε, μπορείτε να την αναιρέσετε με τον ίδιο τρόπο. Κάντε δεξί κλικ σε οποιοδήποτε σημείο της Γραμμής Εργασιών και στο μενού που εμφανίζεται θα δείτε μια επιπλέον επιλογή που θα σας δίνει τη δυνατότητα να αναιρέσετε την επικάλυψη ή την παράθεση. Αν η αναίρεση γίνει άμεσα, τότε τα παράθυρά σας θα επιστρέψουν στην αρχική τους κατάσταση. Αν όμως δημιουργήσετε και άλλη μεταβολή, τότε θα μπορέσετε να αναιρέσετε μόνο την τελευταία.

- ❖ **Άμεση επιστροφή στην Επιφάνεια εργασίας.**
Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο μπορείτε να ελαχιστοποιήσετε όλα τα ανοικτά σας παράθυρα με μια κίνηση, αρκεί να επιλέξετε στο παραπάνω μενού την επιλογή **Ελαχιστοποίηση όλων** των παραθύρων. Αυτό θα το κάνετε, αν θέλετε να δουλέψετε με την Επιφάνεια εργασίας. Αν εμφανίσετε πάλι το μενού, θα δείτε ότι υπάρχει και η εντολή **Αναίρεση: Ελαχιστοποίηση όλων**.

Την Ελαχιστοποίηση όλων των παραθύρων μπορείτε να την επιτύχετε πολύ πιο εύκολα, κάνοντας κλικ στο διπλανό κουμπί της γραμμής εργαλείων **Γρήγορη Εκκίνηση**. Ένα νέο πάτημα του ίδιου κουμπιού επαναφέρει τα παράθυρα στην αρχική τους κατάσταση.

Ας δούμε τώρα όλα αυτά στην πράξη, κάνοντας μια δραστηριότητα για τη «**διαχείριση παραθύρων στα Windows**».

Δραστηριότητα 1.3.6

Διαχείριση παραθύρων

Ανοίξτε το παράθυρο «Ο Υπολογιστής μου» και το παράθυρο του «Κάδου Ανακύκλωσης». Μετακινήστε τα και αλλάξτε το μέγεθός τους, έτσι ώστε να τα βλέπετε ολόκληρα και παράλληλα τα δύο μαζί στην οθόνη σας. Ανοίξτε το παράθυρο διαλόγου «Ημερομηνία/Ωρα» και τοποθετήστε το δίπλα στο παράθυρο «Ο υπολογιστής μου». Μεγιστοποιήστε το παράθυρο «Ο υπολογιστής μου». Ελαχιστοποιήστε το παράθυρο «Ο υπολογιστής μου». Κλείστε το παράθυρο του «Κάδου Ανακύκλωσης». Επαναφέρατε σε κανονικό μέγεθος το παράθυρο «Ο υπολογιστής μου». Κλείστε όλα τα παράθυρα που έχετε ανοικτά στην οθόνη σας.

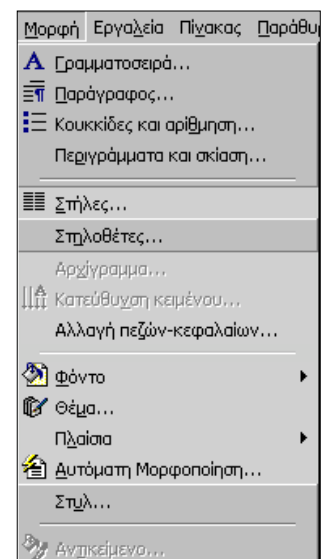
Απάντηση

1. Εκκινήστε τον υπολογιστή σας, αν είναι κλειστός και μόλις βρεθείτε στην επιφάνεια εργασίας σας, κάντε διπλό κλικ στο εικονίδιο «Ο Υπολογιστής μου» και μετά στο εικονίδιο του «Κάδου Ανακύκλωσης».
2. Οδηγήστε το δείκτη σας διαδοχικά στη γραμμή τίτλου των δύο παραθύρων, κάντε κλικ και κρατώντας πατημένο το αριστερό πλήκτρο, σύρατε το κάθε παράθυρο, έτσι ώστε το ένα να είναι δίπλα στο άλλο.
3. Οδηγήστε το δείκτη σας στο περίγραμμα κάθε παραθύρου, κρατήστε πατημένο το αριστερό πλήκτρο και σύρατε ανάλογα δεξιά-αριστερά ή και πάνω-κάτω, για να τροποποιήσετε το μέγεθος του παραθύρου, έτσι ώστε να χωράνε και τα δύο στην οθόνη σας και να μην επικαλύπτονται.
4. Κάντε διπλό κλικ κάτω δεξιά στην οθόνη σας, πάνω στην ώρα του συστήματος και θα εμφανιστεί το παράθυρο διαλόγου **Ημερομηνία/Ώρα**. Πιάστε το από τη γραμμή του τίτλου και μετακινήστε το. Παρατηρήστε ότι αυτό δεν έχει κουμπιά ελαχιστοποίησης-μεγιστοποίησης, άρα δεν μπορεί να αλλάξει το μέγεθός του.
5. Για να κλείσετε το παράθυρο «**Ο Υπολογιστής μου**», κάντε κλικ στο κουμπί στην επάνω δεξιά γωνία του παραθύρου. Ανοίξτε πάλι το ίδιο παράθυρο.
6. Στη γραμμή εργασιών, βρείτε ένα κενό σημείο, οδηγήστε το δείκτη επάνω του και κάντε δεξί κλικ. Στο μενού συντομίας που εμφανίζεται, κάντε κλικ στην επιλογή **Ελαχιστοποίηση όλων**. Θα ελαχιστοποιηθούν όλα τα παράθυρα, εκτός από το παράθυρο διαλόγου **Ημερομηνία/Ώρα**. Αυτό είναι ένα ακόμα στοιχείο που κάνει τα παράθυρα διαλόγου να διαφέρουν από τα παράθυρα των **Windows**.
7. Τώρα μπορείτε και μόνοι σας να ανοίξετε και να κλείσετε μερικά παράθυρα, για να εξασκηθείτε περισσότερο. Να τα τακτοποιήσετε στην οθόνη οριζόντια ή κάθετα. Να επιστρέψετε άμεσα στην επιφάνεια εργασίας. Να επαναφέρετε κάποια παράθυρα. Να κλείσετε όλα τα παράθυρα με μια ενέργεια.

Τα μενού επιλογών των παραθύρων

Σε κάθε εφαρμογή των Windows, το **μενού επιλογών** είναι το σημείο που συγκεντρώνονται όλες οι εντολές της εφαρμογής, ομαδοποιημένες ανάλογα με τη λειτουργία τους. Στη γραμμή μενού εμφανίζονται οι κύριες επιλογές (κατηγορίες εντολών) του μενού. Όταν κάνουμε κλικ σε μια από αυτές, αναδύεται ένα μενού που περιλαμβάνει τις σχετικές εντολές, τακτοποιημένες σε ομάδες που χωρίζονται με μια απαλή γραμμή μεταξύ τους. Όταν μια εντολή εμφανίζεται με γκρι χρώμα αντί μαύρου είναι ανενεργή τη χρονική στιγμή που εμφανίζεται έτσι. Για παράδειγμα, δεν έχει νόημα να είναι ενεργός η εντολή **Αντιγραφή** στο μενού **Επεξεργασία**, αν προηγουμένως δεν επιλέξουμε κάτι.

- ❖ Όταν μια εντολή αφορά την ενεργοποίηση μιας λειτουργίας, εμφανίζει αριστερά της το σύμβολο ✓ (για παράδειγμα επιλέξτε το μενού **Προβολή** ως **ιστοσελίδα**).

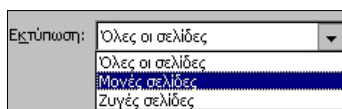

- ❖ Όταν μια εντολή αφορά την ενεργοποίηση μιας λειτουργίας από ένα σύνολο δυνατών επιλογών, εμφανίζει αριστερά της το σύμβολο ● (για παράδειγμα επιλέξτε το μενού **Προβολή>Λεπτομέρειες** ή **Προβολή>Μεγάλα εικονίδια**).
- ❖ Όταν μετά από μια εντολή ακολουθεί το σύμβολο ► στα δεξιά της, σημαίνει ότι αυτή περιλαμβάνει μια υποομάδα εντολών (για παράδειγμα επιλέξτε το μενού **Προβολή>Γραμμές εργαλείων**).
- ❖ Όταν μετά από μια εντολή ακολουθούν τρεις τελείες (...) στα δεξιά της, σημαίνει ότι θα ακολουθήσει ένα παράθυρο διαλόγου και θα ζητηθούν επιπλέον πληροφορίες, πριν εκτελεσθεί η λειτουργία αυτή (για παράδειγμα επιλέξτε το μενού **Αρχείο>Αποθήκευση ως...** ή το μενού **Προβολή>Επιλογές φακέλων...**).
- ❖ Όταν μετά από μια εντολή εμφανίζεται ένας συνδυασμός πλήκτρων στα δεξιά της, (**πλήκτρα συντόμευσης - Shortcut**), σημαίνει ότι αυτή η εντολή μπορεί να εκτελεστεί άμεσα, αν πατήσετε το συνδυασμό των πλήκτρων αυτών, χωρίς να χρειαστεί να ανοίξετε το μενού (για παράδειγμα επιλέξτε το μενού **Επεξεργασία>Επιλογή όλων Ctrl+A** ή πατήστε το συνδυασμό των πλήκτρων **<Ctrl>+<A>**).

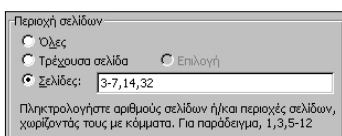
Κουμπιά και χειριστήρια

Κατά την επικοινωνία μας με τον υπολογιστή στο γραφικό περιβάλλον δίνουμε συχνά δεδομένα και εντολές στον υπολογιστή, χρησιμοποιώντας διάφορα κουμπιά επιλογών και κατάλληλα χειριστήρια. Ας γνωρίσουμε τα κυριότερα από αυτά:

➤ Επιλογή μιας τιμής από λίστα

Για να επιλέξετε μια τιμή από μια αναδυόμενη λίστα, οδηγήστε το δείκτη πάνω στο μαύρο βελάκι στα δεξιά του πεδίου και κάντε κλικ. Ανοίγει μια λίστα με τις διαθέσιμες επιλογές. Σύρατε το δείκτη πάνω στην τιμή που θέλετε και κάντε κλικ, για να την επιλέξετε.

➤ Αποκλειστική επιλογή μιας τιμής

Για να επιλέξετε αποκλειστικά μια τιμή, κάντε κλικ είτε επάνω στην επιθυμητή τιμή, είτε επάνω στο αντίστοιχο κυκλάκι στα αριστερά της τιμής.

➤ Πληκτρολόγηση τιμής σε πεδίο

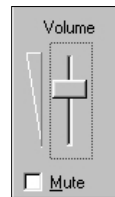
Όπου πρέπει να πληκτρολογήσετε μια τιμή, το σχετικό πεδίο θα είναι μια λευκή λωρίδα και μέσα σ' αυτήν ο δείκτης του ποντικιού σας θα γίνεται I, οπότε κάνετε κλικ μέσα στη λωρίδα και αρχίστε να πληκτρολογείτε την τιμή που θέλετε.

➤ Κουμπι επιλογής

Σε αυτή την περίπτωση αναδύεται ένα πλαίσιο και εσείς κάνετε κλικ στο κουμπι της επιλογής που θέλετε.

➤ Κουμπι επιλογής μεγέθους

Σε αυτή την περίπτωση υπάρχει ένα γκριζο σημάδι, το οποίο το «πιάνετε» με το ποντίκι και το σέρνετε, έτσι ώστε να αυξήσετε ή να μειώσετε το μέγεθος που ορίζει.

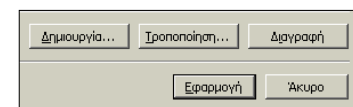
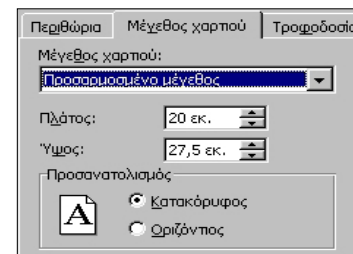
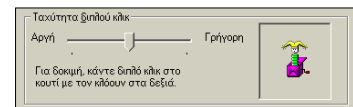
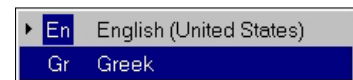

➤ Επιλογή μεγέθους

Σε αυτή την περίπτωση, αν θέλετε, μπορείτε να πληκτρολογήσετε την επιθυμητή τιμή μέσα στο λευκό πλαίσιο ή με τα χειριστήρια αύξησης ή μείωσης της τιμής (μικρά κάτω και πάνω βέλη) να ορίσετε την τιμή που θέλετε.

➤ Κουμπιά εντολών

Τέτοια κουμπιά υπάρχουν σε κάθε παράθυρο διαλόγου αλλά, σχεδόν πάντα, διαφέρουν από παράθυρο σε παράθυρο. Σε κάθε παράθυρο διαλόγου υπάρχει πάντα το κουμπι <Ακυρο>.

Πληροφορίες για τον υπολογιστή σας

Συχνά θα αναρωτιέστε σε τι υπολογιστή δουλεύετε, τι επεξεργαστή έχει, πόση μνήμη έχει; Για να δείτε τέτοιες πληροφορίες κάντε δεξί κλικ στο εικονίδιο **Ο Υπολογιστής μου** και στο μενού συντομίας που εμφανίζεται κάντε κλικ στην επιλογή **Ιδιότητες**.

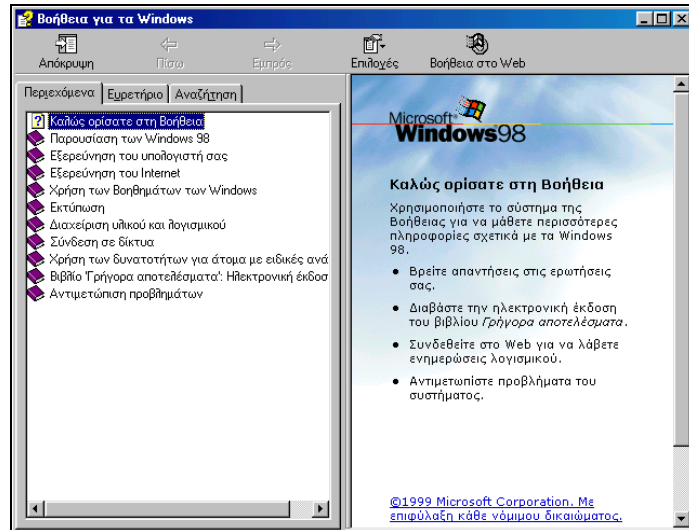
Στο παράθυρο **Ιδιότητες: Σύστημα** που θα εμφανιστεί, και στην καρτέλα **Γενικά** παρατηρήστε τις πληροφορίες που εμφανίζονται, στο πεδίο *Σύστημα*: για το *Λειτουργικό Σύστημα* που είναι εγκατεστημένο στον υπολογιστή σας και στο πεδίο *Υπολογιστής*: για τον τύπο του *επεξεργαστή* που διαθέτετε αλλά και την υπάρχουσα *μνήμη RAM* στο σύστημά σας.

Ζητήστε βοήθεια από τα Windows

Για οποιαδήποτε απορία μη διστάσετε να ζητήσετε βοήθεια από τα Windows. Κάντε κλικ στο κουμπί **Έναρξη** και στο κεντρικό μενού επιλογών που αναδύεται, κάντε κλικ στην επιλογή **Βοήθεια**, ή πατήστε το πλήκτρο <F1>, αν δεν υπάρχει ενεργό παράθυρο στην Επιφάνεια εργασίας.

Εικόνα 1.3.8 : Το παράθυρο της Βοήθειας των Windows

Τότε θα εμφανιστεί το παράθυρο διαλόγου **Βοήθεια για τα Windows**, μέσα από το οποίο μπορείτε να ζητήσετε απεριόριστη βοήθεια για οποιοδήποτε θέμα θέλετε, αρκεί να το ψάξετε στην κάρτα **Περιεχόμενα** ανάλογα με την κατηγορία του ή να το αναζητήσετε, γράφοντας μερικούς από τους πρώτους χαρακτήρες του στο πεδίο *Πληκτρολογήστε μια λέξη - κλειδί προς εύρεση*: της κάρτας **Ευρετήριο**. Π.χ. για ένα θέμα το οποίο μπορεί να αφορά τη ρύθμιση της ταχύτητας του διπλού κλικ στο ποντίκι σας, ή το πώς θα αντιγράψετε αρχεία και καταλόγους μέσα από τον **Εξερευνητή** των **Windows** ή, τέλος, πώς θα αναζητήσετε πληροφορίες μέσα στο **Internet**, ένα πλαίσιο με οδηγίες θα εμφανισθεί και θα σας εξηγήει το θέμα που ζητήσατε. Αν θέλετε, μπορείτε να αντιγράψετε το θέμα σε κάποιο έγγραφο, επιλέγοντάς το ή ακόμα και να το τυπώσετε.

Συχνά θα αναρωτιέστε «**Θέλω να κάνω κάτι αλλά δεν ξέρω πώς**». Στις επόμενες δραστηριότητες θα δείτε «**Πώς ζητάμε βοήθεια σε ένα πρόγραμμα**».

Δραστηριότητα 1.3.7

Βοήθεια από τον υπολογιστή.

Ανοίξτε πάλι το πρόγραμμα «**Αριθμομηχανή**». Θέλετε να μάθετε να εργάζεστε με αριθμούς που αποθηκεύετε στη μνήμη, αλλά δεν ξέρετε πώς. Βρείτε από το μενού **Βοήθεια** της εφαρμογής το «Πώς θα εργαστείτε με αριθμούς που είναι αποθηκευμένοι στη μνήμη»

Απάντηση

1. Από το κουμπί <Έναρξη> ανοίξτε το κεντρικό μενού των **Windows** και σύρατε διαδοχικά το δείκτη του ποντικιού πάνω στις λέξεις **Προγράμματα> Βοηθήματα** και κάντε κλικ στην **Αριθμομηχανή**.
2. Επιλέξτε το μενού **Βοήθεια>Θέματα στη Βοήθεια**. Τότε θα εμφανιστεί το παράθυρο διαλόγου **Βοήθεια για την Αριθμομηχανή**. Κάντε κλικ στην κάρτα **Ευρετήριο** και αρχίστε να πληκτρολογείτε «απο...». Πριν προλάβετε να συνεχίσετε θα έχει επιλεγεί από κάτω το, «Αποθήκευση αριθμών στη μνήμη». Κάντε κλικ στο κουμπί <Εμφάνιση>.
3. Θα εμφανιστεί το παράθυρο **Θέματα που βρέθηκαν**, μέσα στο οποίο θα είναι επιλεγμένο το «Πώς θα εργαστείτε με αριθμούς που είναι αποθηκευμένοι στη μνήμη». Κάντε πάλι κλικ στο κουμπί <Εμφάνιση>. Στο δεξιό μέρος του παραθύρου θα εμφανιστούν οι οδηγίες της Βοήθειας για το θέμα που μόλις επιλέξατε.

Δραστηριότητα 1.3.8

Αναζήτηση βοήθειας με λέξεις κλειδιά.

Θέλετε να δείτε εάν μπορείτε να προσαρμόσετε την Επιφάνεια εργασίας στις επιθυμίες σας. Αναζητήστε σχετικά θέματα από την Βοήθεια των **Windows**.

Απάντηση

1. Κάντε κλικ στο κουμπί <Έναρξη> και στο κεντρικό μενού που αναδύεται οδηγήστε το δείκτη σας στην επιλογή **Βοήθεια** και κάντε κλικ, για να εμφανίσετε το παράθυρο διαλόγου **Βοήθεια για τα Windows**.
2. Κάντε κλικ στην κάρτα **Ευρετήριο** και στο πεδίο *Πληκτρολογήστε μια λέξη-κλειδί προς αναζήτηση* :, αρχίστε να πληκτρολογείτε τη λέξη «εμφάνιση». Μόλις πληκτρολογήσετε τα τρία πρώτα γράμματα, ήδη θα έχετε φτάσει στο θέμα που θέλετε βοήθεια.
3. Κάντε κλικ στην επιλογή *περιεχόμενα οθόνης, αντιγραφή* και μετά κλικ στο κουμπί <Εμφάνιση>. Στο δεξιό μέρος του παραθύρου θα εμφανιστούν πληροφορίες για το πώς θα αντιγράψετε παράθυρα ή και ολόκληρη την οθόνη και φυσικά πώς θα τα επικολλήσετε στη συνέχεια σε κάποιο έγγραφο.
4. Συνεχίστε την αναζήτηση άλλων θεμάτων που σας ενδιαφέρουν, αφού πρώτα πληκτρολογήσετε τη λέξη-κλειδί για να οδηγηθείτε στην ενότητα που πρέπει.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1.3.1

Παρατηρήστε τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Δείτε την κεντρική μονάδα, την οθόνη, το ποντίκι, το πληκτρολόγιο. Εντοπίστε: Το κεντρικό κουμπί παροχής ρεύματος στην κεντρική μονάδα και το κουμπί παροχής ρεύματος στην οθόνη σας. Πατήστε διαδοχικά τα δύο αυτά κουμπιά για να ανοίξετε τον υπολογιστή και την οθόνη.

Παρακολουθήστε στην οθόνη σας τη διαδικασία εκκίνησης.

Αν σας ζητηθεί «Όνομα χρήστη:» και «Κωδικός Πρόσβασης:» πληκτρολογήστε αυτά που σας έχουν δοθεί από τον υπεύθυνο και πατήστε το <OK>.

Όταν εμφανιστούν τα Windows αφιερώστε λίγα λεπτά, για να αναγνωρίσετε τα διάφορα αντικείμενα πάνω στο «Ηλεκτρονικό σας Γραφείο» (Επιφάνεια Εργασίας).

Σημειώστε τρία αντικείμενα που βλέπετε στην οθόνη και δε γνωρίζετε τη χρησιμότητά τους.

Άσκηση 1.3.2

Αφήστε το δείκτη του ποντικιού σας ακίνητο λίγη ώρα πάνω στο κουμπί **Έναρξη** και δείτε σε κίτρινο φόντο την υπόδειξη «Κάντε κλικ για να ξεκινήσετε». Όταν δεν ξέρετε κάτι, μπορείτε να έχετε βοήθεια με αυτό τον τρόπο. Δοκιμάστε και σε άλλα κουμπιά που βλέπετε στην οθόνη σας.

Άσκηση 1.3.3

Διπλοπατήστε (πατήστε δύο φορές συγχρονισμένα) το αριστερό πλήκτρο του ποντικιού πάνω στο εικονίδιο «Ο Υπολογιστής μου». (Αν σας δυσκολεύει το διπλό κλικ, μπορείτε να κάνετε ένα κλικ και να πατήσετε το πλήκτρο <Enter> στο πληκτρολόγιο).

- Το παράθυρο με τα στοιχεία του υπολογιστή σας εμφανίζεται στην επιφάνεια εργασίας. Πατήστε το κουμπί <Ελαχιστοποίησης> για να βάλετε προσωρινά στην άκρη τη δουλειά σας και να επικεντρωθείτε σε άλλη δραστηριότητα.
- Διπλοπατήστε (πατήστε δύο φορές συγχρονισμένα) το αριστερό πλήκτρο του ποντικιού πάνω στο εικονίδιο «Κάδος Ανακύκλωσης». Πατήστε το κουμπί <Ελαχιστοποίησης> για να βάλετε προσωρινά στην άκρη και τον «Κάδο Ανακύκλωσης»

- Παρατηρήστε τη γραμμή εργασιών στο κάτω μέρος. Περιέχει δύο κουμπιά που το καθένα έχει τίτλο τον τίτλο κάθε παραθύρου, που λίγο πριν είχατε ελαχιστοποιήσει. Πατήστε το κουμπί **<Ο υπολογιστής μου>**. Όπως βλέπετε, έτσι επαναφέρατε στην οθόνη το παράθυρο με τα στοιχεία του υπολογιστή σας.
- Πατήστε διαδοχικά τα κουμπιά αυτά για να δείτε πώς φέρνουμε στο προσκήνιο το παράθυρο με το οποίο θέλουμε να εργαστούμε από την άκρη που το είχαμε αφήσει προσωρινά, με την προϋπόθεση ότι τα παράθυρα δεν είναι μεγιστοποιημένα.
- Πατήστε στο μέρος της επιφάνειάς του που δεν επικαλύπτεται από το παράθυρο, που είναι στο προσκήνιο, για να φέρετε το πίσω παράθυρο στο προσκήνιο.
- Πατήστε το κουμπί **<Κλείσιμο>**, για να κλείσετε το παράθυρο.
- Επαναλάβετε τις δύο προηγούμενες κινήσεις για το παράθυρο «Κάδος ανακύκλωσης».

ΑΣΚΗΣΗ 1.3.4

Ανοίξτε το παράθυρο «Ο Υπολογιστής μου».

Κάντε διπλό κλικ στη μονάδα δίσκου C: για να φανούν τα περιεχόμενά της.

Κάντε διπλό κλικ στο φάκελο «Τα έγγραφά μου» για να τον ανοίξετε,

Κλείστε το τρέχον παράθυρο.

ΑΣΚΗΣΗ 1.3.5

Κάντε δεξί κλικ στον ελεύθερο χώρο της Γραμμής Εργασιών. Παρατηρήστε το μενού επιλογών που εμφανίζεται. Για να απομακρύνετε αυτό το μενού, απλώς κάντε κλικ λίγο δεξιά στον κενό χώρο της επιφάνειας εργασίας.

Από το μενού αυτό μπορείτε να κάνετε διάφορες εργασίες. Για παράδειγμα να «Ελαχιστοποιήσετε όλα τα ανοικτά παράθυρα», για να καθαρίσετε προσωρινά την επιφάνεια εργασίας.

Ανοίξτε πάλι τα παράθυρα «Ο υπολογιστής μου» και «Κάδος ανακύκλωσης». Μεγιστοποιήστε το παράθυρο «Ο υπολογιστής μου», έτσι ώστε να καταλάβει όλη την επιφάνεια εργασίας. Επαναφέρατε το παράθυρο σε κανονική μορφή (στο προηγούμενο μέγεθος).

ΑΣΚΗΣΗ 1.3.6

Μετακινήστε το δείκτη πάνω στο κουμπί «**Εναρξη**» και επιλέξτε από το μενού τη «**Βοήθεια**». Επιλέξτε το θέμα «**Καλώς ορίσατε στη Βοήθεια**». Περιηγηθείτε μόνοι σας στα θέματα που σας ενδιαφέρουν.

Δραστηριότητες – Ομαδικές Εργασίες

«Παιχνίδι ερωτήσεων για λήψη βοήθειας από τον υπολογιστή».

Θέματα για συζήτηση

«Διαφορετικές εκδόσεις λογισμικού και αυτοεπιμόρφωση – συνεχιζόμενη εκπαίδευση»

Ερωτήσεις Εμπέδωσης – Αξιολόγησης

- ✓ Τι είναι το λειτουργικό σύστημα;
- ✓ Τι είναι ο κάδος ανακύκλωσης;
- ✓ Πώς τακτοποιούμε τα εικονίδια στην επιφάνεια εργασίας;
- ✓ Πώς αλλάζουμε το μέγεθος ενός παραθύρου και πώς το μετακινούμε σε άλλη θέση;
- ✓ Πώς κλείνουμε ένα παράθυρο;
- ✓ Πώς βλέπουμε πόση μνήμη διαθέτει ο υπολογιστής μας;
- ✓ Σε τι διαφέρει ένα παράθυρο από ένα παράθυρο διαλόγου;
- ✓ Τι ρόλο παίζουν οι γραμμές κύλισης σε ένα παράθυρο;
- ✓ Με ποιον τρόπο μπορούμε να πάρουμε βοήθεια από τον υπολογιστή μας;
- ✓ Μπορούμε να κυλήσουμε τα περιεχόμενα ενός παραθύρου και οριζόντια και κάθετα;
- ✓ Από τον κάδο ανακύκλωσης μπορούμε να επαναφέρουμε ένα αρχείο που έχουμε διαγράψει;
- ✓ Το κουμπί ελαχιστοποίησης κλείνει το παράθυρο. [Σ ή Λ]
- ✓ Όταν πατήσετε το δεξί κλικ του ποντικιού σας ανοίγει _____ [α. Το μενού συντομίας, β. Το τρέχον παράθυρο, γ. Ο κάδος ανακύκλωσης, δ. Τα περιεχόμενα της δισκέτας].

